

Problems Faced by Primary Mathematics Teachers and Solution Suggestions

Zeynep KORKMAZ¹, Emine ARAS², Yusuf ARAS³, Muhammed AKSOY⁴,
Burak KORKMAZ⁵, Merve BOYRAZ⁶ & Gökhan BOYRAZ⁷

Keywords

Primary school,
mathematics,
mathematics
teacher.

Abstract

The main purpose of this research is to determine the problems encountered by primary school mathematics teachers, according to the opinions of these teachers, and to propose solutions to these problems. This research is a qualitative research with a phenomenological pattern. The study group of the research consists of 17 primary school mathematics teachers working in secondary schools in Battalgazi and Kale districts of Malatya province in the 2021-22 academic year, who expressed their opinions about the problems faced by primary mathematics teachers and solution suggestions. The data collection tool of the research is a semi-structured interview form developed by the researchers and consisting of two parts. The data obtained was analyzed by content analysis. As a result of the research, there are few practical courses in higher education institutions, the number of graduates is high despite the low number of teacher recruitments to the Ministry of National Education, teachers' salaries are low, the teacher is seen as responsible for the failures encountered in mathematics lessons, students' prejudice about the difficult lesson and I can't do it in mathematics lessons, the use of classroom materials. It has been found that the curriculum is insufficient and that an intensive curriculum is being developed despite the lack of lesson hours. Based on these findings, increasing practice courses in higher education, reducing higher education quotas or increasing Ministry of Education recruitment, improving teachers' salaries and additional courses, increasing parent-teacher cooperation, abandoning the comparison of mathematics course with other courses, carrying out studies to eliminate prejudices towards mathematics course, improving the facilities and conditions of the school. It is recommended to improve the situation and for parents to be more interested in their students.

Article History

Received

02 September, 2023

Accepted

31 December, 2023

¹ Corresponding Author. ORCID: 0000-0001-9026-9705. Milli Eğitim Bakanlığı, zeynepkekec22@gmail.com

² ORCID: 0000-0001-9338-3263. Milli Eğitim Bakanlığı, arasemine13@gmail.com

³ ORCID: 0009-0005-8252-7635. Milli Eğitim Bakanlığı, yusufaras0610@gmail.com

⁴ ORCID: 0000-0002-5796-632X. Milli Eğitim Bakanlığı, maksoymat@gmail.com

⁵ ORCID: 0009-0005-8295-1196. Milli Eğitim Bakanlığı, burakkorkmaz44@gmail.com

⁶ ORCID: 0000-0002-8212-3551. Milli Eğitim Bakanlığı, mk-85@hotmail.com

⁷ ORCID: 0000-0002-5410-9509. Milli Eğitim Bakanlığı, gokhanboyraz26071985@gmail.com

İlköğretim Matematik Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Anahtar Kelimeler

İlköğretim,
matematik,
matematik
öğretmeni.

Özet

Bu araştırmanın temel amacı, ilköğretim matematik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları, söz konusu öğretmenlerin görüşlerine göre belirlemek ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri getirmektir. Bu araştırma olgubilim deseninde nitel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-22 öğretim yılında Malatya ili Battalgazi ve Kale ilçelerindeki ortaokullarda görev yapan ilköğretim matematik öğretmenlerinden, ilköğretim matematik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin görüşlerini belirten 17 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın veri toplama aracı, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve iki bölümden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formudur. Elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenmiştir. Araştırmanın sonucunda yükseköğretim kurumlarında uygulamaya yönelik derslerin az olduğu, MEB'e öğretmen alımlarının azlığına karşın mezun sayısının çok olması, öğretmen maaşlarının az olması, matematik dersinde karşılaşılan başarısızlıkların sorumlusu olarak öğretmenin görülmesi, matematik dersi için öğrencilerde bulunan zor ders ve ben yapamam önyargısı, sınıf materyallerinin yetersiz olması, ders saatinin azlığına karşın yoğun bir müfredatın yetiştirilmeye çalışılması bulgularına ulaşılmıştır. Bu bulgulara dayalı olarak yükseköğretimde uygulama derslerinin artırılması, yükseköğretim kontenjanlarının azaltılması veya MEB alımlarının artırılması, öğretmenlerin maaş ve ek derslerinde iyileştirilmeye gidilmesi, veli öğretmen işbirliğinin artırılması, matematik dersinin diğer derslerle kıyaslanmasından vazgeçilmesi, matematik dersine olan önyargıları ortadan kaldıracak çalışmaların yapılması, okulun imkan ve şartlarının iyileştirilmesi ve velilerin öğrencileriyle daha ilgili olması önerilmektedir.

Makale Geçmişi

Alınan Tarih
02 Ekim 2023
Kabul Tarihi
31 Aralık 2023

1. Giriş

Varlığını sürdürebilmek için olsa bile yeni bilgi, beceri ve tutumlar edinmek zorunda kalan insanoğlu (Konan, 2013: 46) bunu büyük oranda eğitim yoluyla gerçekleştirir. Bu nedenle eğitim insanın dünyaya gelmesiyle başlar ve ömür boyu devam eder. Matematik de hayat boyu karşımıza çıkan en önemli ders olmakla birlikte her dersin içinde de bir miktar bulunmaktadır ve hayatın hemen her döneminde karşımıza çıkmaktadır. Matematik, insanların yeteneklerinin ortaya çıkmasında, yönlendirilmesinde, sistem ve mantıklı bir düşünce alışkanlığının kazandırılmasında amaç ve insanın hemen hemen tüm etkinliklerinde kullanılan bir araçtır (Bulut, 1988).

Günlük yaşamda problemlerin çözümünde kullanılan önemli araçlardan birisi olarak Matematik Baykul (1999) tarafından "Ardışık soyutlamalar ve genellemeler süreci olarak geliştirilen fikirler (yapılar) ve bağlantılardan oluşan bir sistem" olarak tanımlanmıştır. Altun (2014) ise matematiği, "İnsan zihninin çevreden aldığı ilk esin ve ilk soyutlama yapmak suretiyle ürettiği bilgi" şeklinde tanımlamıştır. Umay (1996)'a göre ise matematik, insan tarafından zihinsel olarak yaratılan bir sistemdir. Matematiğe ilişkin bu tanımları artırmak mümkündür.

Nasıl tanımlanırsa tanımlansın Matematik biliminin temel amacı insan hayatını kolaylaştırmaktır. Diğer bilim dallarına da birçok açıdan katkısı bulunmaktadır. Fakat öğrenciler matematiği sadece bir ders olarak görmekte ve günlük hayattaki

kullanımlarının çoğu zaman farkına yeterince varamamaktadırlar. Bu durumun temelinde ise matematiğe karşı gelişen önyargı, korku ve kaygı vardır. Bu durum matematiğin öğrenilmesini ve öğretilmesini zorlaştırmaktadır. Bu zorlukların aşılmasında kritik rol öğretmenlere özellikle de matematik öğretmenlerine düşmektedir. Çünkü matematik öğretmenleri bu sorunu yakından gözlemekte, yaşamakta ve duyumsamaktadır.

Kestirilemeyen ve kolaylıkla kontrol altına alınıp sürdürülemeyen biricik durumlar ve kişilerle, insan ilişkileri yoğun etkileşimi gerektiren bir mesleğin üyeleri olan öğretmenlerin (Konan ve Oğuz, 2016: 275) tümünde olduğu gibi matematik öğretmenleri de mesleklerinin gereği olan çabalarında bu sorunlara yakından tanık olmaktadır. Sorunu yoğun biçimde yaşayan matematik öğretmenlerinin bu sorunun temel kaynaklarını doğru biçimde saptamaları ve bu soruna ilişkin en gerçekçi çözüm yollarını üretebilmeleri beklenir.

Bu beklenti doğrultusunda özellikle ortaokullarda matematik öğretiminde yaşanan sorunlar ve bunların çözümüne odaklanılan bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Ortaokullardaki matematik dersini yürüten matematik öğretmenlerinin bu konudaki görüşlerinin önemli olacağı düşünülmüştür. Böylece ortaokullardaki matematik öğretiminde niteliğin yükseltilmesine, matematiğe yönelik olumsuz önyargıların aşılmasına çözüm olabilecek önerilerin geliştirilmesine katkı sağlanması beklenmektedir. Ayrıca bu araştırma ile belirlenen sorunlara çözüm önerileri geliştirilerek ve matematik öğretiminde kullanılarak öğrenmelerin kalıcılığının artırılması hedeflenmektedir.

2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı ilköğretim matematik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları ve çözüm önerilerini belirlemektir.

Bu amacı gerçekleştirmek için aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. İlköğretim matematik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
2. İlköğretim matematik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinin önerileri nelerdir?

3. Yöntem

Bu bölümde Araştırmanın Deseni, Çalışma Grubu, Veri Toplama Aracı, Veri Toplama Aracının Uygulanması ve Verilerin Analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Deseni

Bu araştırma olgubilim deseninde nitel bir araştırmadır. Olgubilim deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgubilim deseninde amaç bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları belirlemektir. Olgubilim araştırmaları nitel araştırmanın doğasına uygun olarak kesin ve genellenebilir sonuçlar ortaya koymayabilir. Ancak bir olguyu daha iyi tanımamıza ve anlamamıza yardımcı olacak sonuçlar sağlayacak örnekler, açıklamalar ve yaşantılar ortaya koyabilir. Bu yönüyle hem bilimsel alan yazına hem de

uygulamaya önemli katkılar getirebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, Akt. Konan, Bozanoğlu ve Çetin, 2019: 1452).

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2021-22 öğretim yılında Malatya ili Battalgazi ve Kale ilçelerindeki ortaokullarda görev yapan ilköğretim matematik öğretmenlerinden, ilköğretim matematik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin görüşlerini belirten 17 öğretmen oluşturmaktadır.

Çalışma grubunda yer alan ilköğretim matematik öğretmenlerine ilişkin demografik bilgiler Çizelge 1’de verilmiştir.

Çizelge 1. Çalışma Grubunda Yer Alan Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Bilgileri

Kod	Cinsiyet	Kıdem (yıl)	Yerleşim Yeri
İMÖ 1	Erkek	6-10	Merkez ilçe
İMÖ 2	Kadın	11-15	Merkez ilçe
İMÖ 3	Kadın	6-10	İlçe
İMÖ 4	Erkek	11-15	Köy/Mahalle
İMÖ 5	Erkek	11-15	Köy/Mahalle
İMÖ 6	Erkek	6-10	Merkez ilçe
İMÖ 7	Kadın	6-10	Merkez ilçe
İMÖ 8	Kadın	6-10	İlçe
İMÖ 9	Kadın	6-10	Merkez ilçe
İMÖ 10	Erkek	6-10	İlçe
İMÖ 11	Kadın	6-10	İlçe
İMÖ 12	Kadın	11-15	Köy/Mahalle
İMÖ 13	Kadın	6-10	İlçe
İMÖ 14	Erkek	6-10	Köy/Mahalle
İMÖ 15	Kadın	6-10	Merkez ilçe
İMÖ 16	Kadın	6-10	Merkez ilçe
İMÖ 17	Kadın	11-15	Merkez ilçe

3.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın veri toplama aracı, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve iki bölümden oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formudur. Bu yarı yapılandırılmış görüşme formunun birinci bölümünde katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin cinsiyeti, öğretmenlikteki kıdemi ve görev yaptığı okulun bulunduğu yerleşim yerini belirlemeyi amaçlayan üç soru yer almaktadır. İkinci bölümde ise ilköğretim matematik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunları ve bunların çözümüne ilişkin önerilerini belirlemeyi amaçlayan 11 açık uçlu soru yer almaktadır.

3.4. Veri Toplama Aracının Uygulanması

Araştırmanın verileri, 2021-22 öğretim yılı bahar yarıyılında, veri toplama aracının uygulanması ile elde edilmiştir. Malatya ili Battalgazi ve Kale ilçelerinde ilköğretim matematik öğretmeni olarak görev yapanlardan, ilköğretim matematik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorular, araştırmacılar tarafından çalışma grubuna google form aracılığıyla ulaşılarak yöneltilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde, betimsel analiz ve içerik analizi yaklaşımından yararlanılmıştır. Betimsel analiz yaklaşımına göre elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya çıkardığı temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık verilir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011, Akt. Konan, Yılmaz ve Bozanoğlu, 2017: 109). İçerik analizinde ise temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilmeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilmeye çalışılır.

4. Bulgular ve Yorum

Bu bölümde araştırmanın amacını yanıtlamak için toplanan verilerin çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgularla, bu bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

4.1. İlköğretim Matematik Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular ve Yorum

İlköğretim matematik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek amacıyla çalışma grubunda yer alan ilköğretim matematik öğretmenlerine yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla 10 soru yöneltilmiştir. İlköğretim matematik öğretmenlerin yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla sorulan sorulara verdikleri yanıtlar içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir.

Katılımcılara ilk olarak “Matematik öğretmenleri, öğretmen olarak yetişme sürecinde (mezun oldukları yükseköğretim kurumunda) aldıkları öğretimin nitelik ve niceliğinden kaynaklı ne tür sorunlarla karşılaşmaktadır?” sorusu yöneltilmiştir.

Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 2’de verilmiştir.

Çizelge 2. Matematik Öğretmenlerinin, Öğretmen Olarak Yetişme Sürecinde (Mezun Oldukları Yükseköğretim Kurumunda) Aldıkları Öğretimin Nitelik ve Niceliğinden Kaynaklı Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. Kuramsal bilgi ile pratiğin uyuşmaması	9
2. Deneyim ve tecrübe eksikliği	6
3. Kuramsal bilginin öğrenci düzeyine indirilerek aktarılamaması	3
4. Öğretmenden istenen evrakların yükseköğretimde öğretiminin ihmali	2
5. Yükseköğretimde üst düzey bilişsel düşünme becerilerinin ihmali	1

Çizelge 2 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin öğretmen olarak yetişme sürecinde (mezun oldukları yükseköğretim kurumunda) aldıkları

öğretimin nitelik ve niceliğinden kaynaklı sorunlarla ilgili olarak en önemli sorunun “kuramsal bilgi ile pratiğin uyuşmaması” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “deneyim ve tecrübe eksikliği” ile “kuramsal bilginin öğrenci düzeyine indirilerek aktarılmaması” sorunun izlediği görülmektedir.

Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Özellikle öğretmenliğin ilk yıllarında ihtiyaç duyulan en önemli şey deneyim ve tecrübe eksikliği.” (İMÖ 1)

“Öğretmenlerin üniversitede gördüğü derslerin çok teorik olduğunu düşünüyorum. Teorem ispat şeklinde yetişen bir öğretmen sahaya indiğinde maalesef hiçbir pratiği olmuyor ve mesleği mesleğin içinde yıllar içinde öğreniyor. Bu da muazzam bir zaman kaybı ve emek israfına sebep oluyor.” (İMÖ 10)

“Aldıkları eğitim, MEB okullarında anlatılan dersle içerik olarak yakından uzaktan alakalı değildir.” (İMÖ 5)

“Okulda öğretilenlerle Üniversitede alınan eğitimler arasında uçurum mevcut” (İMÖ 7)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin yetişme sürecinde karşılaşılan sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinin görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde yükseköğretimde verilen eğitimin içeriği ile ortaokul müfredatı arasında uyumsuzluğun olması, ilköğretim matematik öğretmenliği mezunlarının yükseköğretimde yeteri kadar mesleki tecrübe edinmemesi, uluslararası yarışmalarda öğrencilerden beklenen üst düzey bilişsel becerilere yönelik uygulama eğitimlerinin yükseköğretimde ihmal edilmesi ileri sürülebilir.

İkinci olarak “Matematik öğretmenleri, matematik öğretmenliğine atanma koşulları ve süreci, kaynaklı ne tür sorunlarla karşılaşmaktadır?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 3’de verilmiştir.

Çizelge 3. Matematik Öğretmenlerinin, Matematik Öğretmenliğine Atanma Koşulları ve Süreci Kaynaklı Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. Atama sayısının azlığına karşın mezun sayısının fazla olması	6
2. Yükseköğretim kontenjanlarının fazlalığı	5
3. Atanmak için girilen sınav ve sürecin zorluğu	4
4. Mezunların atama sürecine verdiği emeğin yetersizliği	1
5. Atama sonrası görev yapılacak şehir seçeneğinin az olması	1
6. Atama sürecinin mülakata dayanması ve liyakatsizlik	1

Çizelge 3 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin atama koşulları ve süreci kaynaklı sorunlarla ilgili olarak en önemli sorunun “atama sayısının azlığına karşın mezun sayısının fazla olması” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “yükseköğretim kontenjanlarının fazlalığı” ile “atama sürecinin zorluluğu” sorunun izlediği görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinin atama koşulları ve süreci kaynaklı sorunlara ilişkin olarak ilköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Atama sayılarının düşük olması ve mezun öğretmen sayısının fazla olması.” (İMÖ 1)

“Zor sınavlardan geçilmesine rağmen yeterli kadro açılmamaktadır.” (İMÖ 5)

“Maalesef atanma sayısı büyük bir problem ihtiyaç kadar üniversite öğrencisi alınmalı ve atanma okulu bitirdikten sonra hemen olmalı. Çünkü öğretmen olarak yetişen bir birey başka iş yapmak zorunda kalmamalı.” (İMÖ 10)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin atama koşulları ve sürecinde karşılaşılan sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinin görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde öğretmen atama kontenjan sayısının az olması fakat buna karşı mezun sayısının fazla olması, yükseköğretim kontenjanlarının fazla olması ve atanmak için girilen sınavın ve sürecin zorluğunun vurgulandığı görülmektedir.

Üçüncü olarak “Matematik öğretmenleri maaş, ders ücreti, vb. özlük haklarından kaynaklı ne tür sorunlarla karşılaşmaktadır?” sorusu yöneltilmiştir.

Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 4’de verilmiştir.

Çizelge 4. Matematik Öğretmenlerinin Maaş, Ders Ücreti, vb. Özlük Haklarından Kaynaklı Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. Maaş ve ek ders ücretinin yetersiz olması	13
2. Öğretmenler arasındaki iş yükü dengesizliğinin maaşlara yansımaması	4
3. Özlük haklarının yetersizliği	1
4. Düşük maaşın toplumda itibarsızlaştırmayı da yanında getirmesi	1

Çizelge 4 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin maaş, ders ücreti vb. özlük haklarından kaynaklı en önemli sorunun “maaş ve ek ders ücretinin yetersiz olması” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “öğretmenler arasındaki iş yükü dengesizliğinin maaşlara yansımaması” ve “özlük haklarının yetersizliği” izlediği görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinin maaş, ders ücreti vb. özlük haklarından kaynaklı sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Diğer branşlara göre çok yorulmamıza rağmen eşit maaş alarak haksızlığa uğruyoruz.” (İMÖ 2)

“Asgari ücretten hallice maaş alan bir öğretmen grubu var; bu dönemde kesinlikle maaşlar düzeltilmeli, zira aklında geçim derdi olan, belli bir standartta yaşayamayan bir insan için öğretmenlik hayatının birinci planında olmuyor.” (İMÖ 10)

“Matematik öğretmeni yeri geliyor teneffüste 1 bardak çay bile içemiyor. Çünkü öğrencilerin sorularını çözüyor. Bunun giderilmesi için yıpranma payı adında bir ekonomik destek sağlanabilir.” (İMÖ 16)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin maaş, ders ücreti vb. özlük haklarından kaynaklı sorunlar incelendiğinde çokça dile getirilen sorunun maaş ve ek ders ücretinin yetersizliği olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin brans ayrımı yapılmaksızın aynı maaşı almalarına rağmen iş yükü dengesizliğinin olması ile öğretmenlerin özlük haklarını yetersiz görmesi vurgulanmıştır.

Dördüncü olarak “İlköğretim matematik öğretmenleri Bakanlık, İl ve İlçe MEM’in yönetim anlayışı ve yöneticilerin kişisel tutum ve davranışlarından kaynaklı ne tür sorunlarla karşılaşmaktadır?” sorusu yöneltilmiştir.

Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 5’de verilmiştir.

Çizelge 5. İlköğretim Matematik Öğretmenleri Bakanlık, İl ve İlçe MEM’in Yönetim Anlayışı ve Yöneticilerin Kişisel Tutum ve Davranışlarından Kaynaklı Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. Öğrencilerin matematik dersindeki başarısızlığının sorumlusu olarak öğretmenlerin görülmesi	7
2. Liyakatsiz yöneticilerin görev yapması	3
3. Sorun yaşamıyorum	3
4. MEM ve okul idarecilerinin çözüm bulmaktan çok suçlu aramaya çalışması	2
5. Mobbing uygulanması	2
6.Okulların matematik başarısının kıyaslanması	1
7.DYK’da görev almaya yönelik baskı yapılması	1
8. Gereksiz evrak istenmesi	1

Çizelge 5 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin, Bakanlık, İl ve İlçe MEM’in yönetim anlayışı ve yöneticilerin kişisel tutum ve davranışlarından kaynaklı karşılaştığı sorunların en fazla “öğrencilerin matematik dersindeki başarısızlığının sorumlusu olarak öğretmenlerin görülmesi” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “liyakatsiz yöneticilerin görev yapması”, “MEM ve okul idarecilerinin çözüm bulmaktan çok suçlu aramaya çalışması” ile “Mobbing uygulanması” izlediği görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinin Bakanlık, İl ve İlçe MEM’lerin yönetim anlayışı ve yöneticilerin kişisel tutum ve davranışlarından kaynaklı karşılaştıkları sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Herkes matematik öğretmenlerinin elinde sihirli değnek varmış gibi davranmalarını bekliyor. Sistemin ve öğrencilerin başarısızlığı öğretmenlere yükleniyor.” (İMÖ 4)

“Destekleme ve yetiştirme kurslarında matematik öğretmenlerinin hafta sonu görev alması konusunda baskı yapılıyor. Bu durumun isteğe bağlı ve öğretmen tercihi olarak bilinmesi gerekir. Öğrencilerin matematik dersi

başarısızlığının yargılaması öğretmene yapılmaktadır. Bu durum da öğretmen motivasyonunu olumsuz etkilemektedir.” (İMÖ 1)

“Her yıl sınavlarda matematikten zorlamanın matematiği günah keçisi olarak seçmenin bize ve dersimize olumsuz yansımaları oluyor.” (İMÖ 8)

“Öğretmen akademik alan ağırlıklı bir idare ile çalışıyorsa hep deneme sonuçlarının yüksek olması, lise giriş sınavında derece elde etmek gibi amaçları olur. Bu da matematiğin oyunlarla öğretilmesini 2. plana iter. Çözüm olarak sınav sisteminin çok boyutlu olmasını söyleyebilirim.” (İMÖ 16)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin, Bakanlık, İl ve İlçe MEM’in yönetim anlayışı ve yöneticilerin kişisel tutum ve davranışlarından kaynaklı karşılaştığı sorunlar incelendiğinde öğrencilerin başarısızlığının öğretmene yüklenmesi, yöneticilerde bulunan liyakatsizlik, mobbing uygulanması, gereksiz evraklarla öğretmenin ekstra yorulması, okulların başarısının kıyaslanması görülmüştür.

Beşinci olarak “Matematik öğretmenleri, aynı branştaki öğretmenlerden kaynaklı ne tür sorunlarla karşılaşmaktadır?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 6’de verilmiştir.

Çizelge 6. Matematik Öğretmenlerinin Aynı Branştaki Öğretmenlerden Kaynaklı Sorunlara İlişkin Bulguları

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. Sorun yaşamıyorum	11
2. Sınıf paylaşımı konusundaki anlaşmazlıklar	2
3. Aynı branştaki öğretmenlerin birbirlerinin başarısını çekememe	2
4. DYK’ya birden fazla öğretmenin girmek istemesi	1

Çizelge 6 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin aynı branştaki öğretmenlerden kaynaklı sorunlara ilişkin en fazla “sorun olmadığı”nı belirttikleri, bunu sırasıyla “sınıf paylaşımı konusundaki anlaşmazlıklar”, “Aynı branştaki öğretmenlerin birbirlerinin başarısını çekememe” ve “DYK’ya birden fazla öğretmenin girmek istemesi” izlediği görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinin aynı branştaki öğretmenlerden kaynaklı sorunlarına ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Ders saati ve sınıf paylaşımında sorunlar yaşamaktayız. Ayrıca DYK’ya girmek isteyen birden fazla zümre öğretmeni olduğu zaman da huzursuzluk yaşanmaktadır.” (İMÖ1)

“Sorun olduğunu düşünüyorum, özel bi sıkıntıları yoksa eğer.” (İMÖ5)

“En iyi öğretmen benim. En iyi ben öğretim. Gibi rekabetçi tutumlar. Öğrenci merkezli düşünüp mütevazi olup ortak çalışmalarla çok daha başarılı olunabilir.” (İMÖ9)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin aynı branştaki öğretmenlerden kaynaklı sorunlara ilişkin öğretmenlerin aynı branşta çok fazla sorun yaşamadığı görülmektedir. Bunu yanına sıra öğretmenlerin sınıf paylaşımında sıkıntılar

yaşandığı ve aynı branştaki öğretmenler arasında çekememezlikler olduğu da belirtilen cevaplar arasındadır.

Altıncı olarak “ilköğretim matematik öğretmenleri, diğer branştaki öğretmenlerden kaynaklı ne tür sorunlarla karşılaşmaktadır?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 7’de verilmiştir.

Çizelge 7. Matematik Öğretmenlerinin Diğer Branşlardaki Öğretmenlerden Kaynaklı Yaşadığı Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. Sorun yaşamıyorum	7
2. Matematik öğretmenlerine okulun başarısından sorumlu branş gözüyle bakılması	5
3. Diğer branşlarla kıyaslanması	3
4. Matematik öğretmenlerinin diğer branşlara göre daha çok yorulması	1
5. Seçmeli derslerden kaynaklı sorun	1

Çizelge 7 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerin diğer branşlardan kaynaklı yaşadığı sorunlara ilişkin olarak en fazla “sorun yaşamıyorum” yanıtını verdikleri, bunu sırasıyla “matematik öğretmenlerine okulun başarısından sorumlu branş gözüyle bakılması”, “Diğer branşlarla kıyaslanması”, “Matematik öğretmenlerinin diğer branşlara göre daha çok yorulması” ve “seçmeli derslerden kaynaklı sorun” izlediği görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinin diğer branşlardaki öğretmenlerden kaynaklı sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Toplumda matematik yapan zekidir düşüncesinden dolayı matematik öğretmenlerinin üstünde sosyal baskı var. Dolayısıyla diğer öğretmenler de bu durumdan etkileniyor.” (İMÖ9)

“Seçmeli derslerin seçimi konusunda çatışma yaşanmaktadır. Bu durumun çözümüne yönelik de öğrencilerin ihtiyaç ve isteklerinin öncelikle dikkate alınması gerekmektedir.” (İMÖ1)

“Okulun başarısından sorumlu branş gözüyle bakılması.” (İMÖ5)

“Diğer ders öğretmenleri matematik dersini kendi dersleriyle çok kıyaslıyorlar. Dersin içeriğini bilmeden öğrencilerin öğrenme konusundaki tutumlarını kıyaslıyorlar.” (İMÖ10)

“Diğer derslerle kıyaslandığında matematik zor bir derstir. Aynı kefeye konursa hata olur. Bunun için önerim bunu sene başı ŞÖK toplantısında söylemek olabilir.” (İMÖ16)

“Diğer branş öğretmenlerinin sınav netlerini matematikle kıyaslamaları benim için büyük bir sorun. Her dersin kendi içinde kıyaslanması gerektiğini anlamalılar.” (İMÖ17)

İlköğretim matematik öğretmenleri farklı branşlardaki öğretmenlerle genel itibarıyla sorun yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Bu durumun yanında en çok

dikkat çeken sorun diğer branş öğretmenlerinin kendilerini başarı konusunda matematik öğretmenleriyle kıyaslamasıdır. Oysa her ders kendi içinde kıyaslanmalıdır. Matematik okulda başarıyı temsil eden ders değildir. Maalesef matematik öğretmenlerinin iş yükü diğer branşlara göre çok yükündür, öyle ki teneffüs aralarında soru çözmekten bir bardak çay içmeye fırsat bile bulamadıkları olmaktadır. Bunun yanında seçmeli derslerin seçimi konusunda da sorunlar yaşanabilmektedir.

Yedinci olarak “Matematik öğretmenleri, öğrencilerden kaynaklı ne tür sorunlarla karşılaşmaktadır?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 8’de verilmiştir.

Çizelge 8. İlköğretim Matematik Öğretmenlerinin Öğrencilerden Kaynaklı Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. Öğrencilerde bulunan ben yapamam önyargısı	13
2. Ön öğrenme ve ilgi eksikliği	7
3. Dersi anlamamaktan kaynaklı olumsuz tutum	4
4. Okuduğunu muhakeme edememe sorunu	3
5. Dersin zorluğu	1

Çizelge 8 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin öğrencilerden kaynaklı yaşadıkları sorunlarda en fazla “Öğrencilerde bulunan ben yapamam önyargısı” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “ön öğrenme ve ilgi eksikliği”, “dersi anlamamaktan kaynaklı olumsuz tutum”, “okuduğunu muhakeme edememe sorunu” ve “dersin zorluğu” izlediği görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinin öğrencilerden kaynaklı sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“En önemli sorun matematik dersine karşı öğrencilerin ön yargılı olmalarıdır. Bunu aşmak için oyunlarla, hikâyelerle, interaktif çalışmalarla vb. öğrenciye matematiği sevdirmektir. Ama her öğrenci matematiği sevmek zorunda değildir, bu da unutulmamalıdır.” (İMÖ16)

“Öğrencilerin ben matematik yapamam ön yargısı bu işin en büyük zorluğunu oluşturuyor. Öğrencilerin matematik dersine karşı gerekli ön koşul öğrenmeler ile gelmemesi de önemli. Öğrencilerden motivasyon ve matematik dersine olan ilgi eksikliği. Ayrıca öğrencilerin matematik dersine yeteri kadar zaman ayırmamasını söyleyebiliriz.” (İMÖ1)

Eklemeli bir ders olması sebebiyle Eksik öğrenmeler yeni konuların anlaşılmasını zorlaştırmaktır. En büyük sorun isteksiz ve derse karşı önyargılı öğrencilerdir.” (İMÖ5)

“Derse karşı çok zor, yapılamaz ön yargısı, fikir yürütmeme, konunun mantığını kavramadan sadece ezberlemeye çalışmak, çabuk pes etme.” (İMÖ9)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin öğrenciden kaynaklı yaşadıkları sorunların başında matematik dersine karşı küçük yaşlardan itibaren ailede kazanılan

“matematik zordur” önyargısı vardır. Bunun yanında ön öğrenme eksikliği de yanında ilgi eksikliğini getirmektedir. Matematik dersinin eklemeli bir ders olması anlaşılmayan konunun sonraki aşamasını anlamayı da zorlaştırmaktadır. Bu durum da çocuğun okuduğunu anlayamamasına neden olmakta ve matematik zordur deyip vazgeçmesine neden olmaktadır.

Sekizinci olarak “Matematik öğretmenleri, velilerden kaynaklı ne tür sorunlarla karşılaşmaktadır?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 9 ’de verilmiştir.

Çizelge 9. Matematik Öğretmenlerinin Velilerden Kaynaklı Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. Çocuğunun başarısızlığını kabullenememe ve sorunu öğretmene yükleme	5
2. Velinin dersi bilmemesi ve ilgisizliği	3
3. Öğrencinin başarısını sadece matematik dersine bağlamaları	3
4. Velilerin çocuklarına karşı ilgisiz olmaları	3
5. Velinin öğrenciye yeterli kaynak kitap temininde bulunmaması	2
6. Çocuklar arasındaki bireysel farklılıklara saygı duymadan çocuğundan mükemmel performans beklemesi	2

Çizelge 9 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin velilerden kaynaklı sorunlarda en fazla “çocuğunun başarısızlığını kabullenememe ve sorunu öğretmene yükleme” olduğunu belirttikleri, bunu sırasıyla “velinin dersi bilmemesi ve ilgisizliği”, “öğrencinin başarısını sadece matematik dersine bağlamaları” ve “çocuklar arasındaki bireysel farklılıklara saygı duymadan çocuğundan mükemmel performans beklemesi” izlediği görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinin velilerden kaynaklı yaşadıkları sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Velilerin öğrencilere yeterli kaynak ve doküman temininde bulunmaması. Velilerin büyük bir kısmının da matematiği bilmemesi, sevmemesi ya da ilgisiz olması. Öğretmen ile işbirliği yapmayı sorumluluk almaktan kaçmaya çalışması.” (İMÖ1)

“Veli kendi öğrencisinin yeteneklerinin farkında ise çok sorun yaşanmıyor, ancak bazı velilerde beklenti yüksek oluyor.” (İMÖ4)

“Matematik yapamazsa her şeyin sonuymuş gibi bir düşünceye sahip olunmasını doğru bulmuyorum.” (İMÖ8)

“Her çocuğun çok zeki olduğu, bu yüzden matematiği çok iyi yapması gerektiğini düşünmeleri. Hâlbuki matematikte başarı istikrar ve çalışma ile olur.” (İMÖ9)

“Veli eğitimin bir parçası olmadıkça öğretmen daha fazla sorumluluk alıyor. Eğitimde aktif olmalıdır.” (İMÖ12)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin velilerden kaynaklı yaşadıkları sorunların en başında öğrencisinin başarısızlığını kabullenememe gelmektedir. Bu durumu çoğunlukla öğretmene bağlamaktadırlar. Bunun yanında velinin matematiği

bilmemesi, sevmemesi de çocuğun ilgisizliğine sebep olabilmektedir. Veli okulu sadece matematik dersinden ibaret görmemeli ve bütün başarıyı bu derse bağlamamalıdır. Öğrencisiyle ilgilenmeli potansiyelini ortaya çıkarmasında destekçisi olmalıdır. En önemlisi ise herkesin matematiği yapabileceği düşüncesinden vazgeçmelidir.

Dokuzuncu olarak “Matematik öğretmenleri okullarının / sınıfların fiziksel koşullarından, eğitim öğretim materyallerinden, teknolojik olanaklarından ve eğitsel, sosyal, kültürel, vb. etkinliklerinden kaynaklı ne tür sorunlarla karşılaşmaktadır?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı sınıf öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 10 'da verilmiştir.

Çizelge 10. İlköğretim Matematik Öğretmenleri Okullarının Sınıfların Fiziksel Koşullarından, Eğitim Öğretim Materyallerinden, Teknolojik Olanaklarından ve Eğitsel, Sosyal, Kültürel, vb. Etkinliklerinden Kaynaklı Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. Matematik sınıfının olmaması ve materyallerin eksikliği	9
2. Sınıfların kalabalık olması	3
3. Sınıfların fiziki imkânlarının eksikliği (ısıtma, yalıtım)	2

Çizelge 10 incelendiğinde en çok “matematik sınıfının olmaması ve materyallerin eksikliği”nin vurgulandığı görülmektedir. Bu durumu “sınıfların kalabalık olması” ve “Sınıfların fiziki imkânlarının eksikliği (ısıtma, yalıtım)” sorunlarının izlediği görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Sınıflardaki öğrenci sayısının fazlalığı ve bir öğretmene düşen öğrenci sayısının çokluğu.” (İMÖ1)

“Teknolojik olarak sıkıntı yaşanmamakla birlikte yazı tahtasının bir bölümünün kareli olması ders anlatımında büyük kolaylık sağlar diye düşünüyorum; ayrıca her okulda matematik sınıfı ve materyalleri olması gerekmektedir.” (İMÖ4)

“Kalabalık sınıflar eğitimin önündeki en büyük sorundur.” (İMÖ5)

“Okulların fiziki imkanları çok yetersiz. Öğretmenin kişisel çabası sonucu eğitsel sosyal aktiviteler yapmaya çalışıyoruz. Okullar maddi manevi desteklenmeli.” (İMÖ9)

“Okullarda maalesef matematik ile alakalı materyal eksikliği özel bir alan eksikliği çok fazla, bunu aşmak için her okulda bir tane matematik sınıfı olmalı bence.” (İMÖ10)

“Mutlaka sınıflarda akıllı tahta veya benzeri bir öğretim materyali bulunmalıdır. Hem öğretimin kalıcılığı açısından hem de interaktif çalışmalar için çok etkilidir.” (İMÖ16)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin okullarının / sınıfların fiziksel koşullarından, eğitim öğretim materyallerinden, teknolojik olanaklarından ve eğitsel, sosyal, kültürel, vb. etkinliklerinden kaynaklı yaşadığı sorunların başında

matematik sınıfının olmaması ve materyal eksikliği yer almaktadır. Bunun yanı sıra sınıfların kalabalık olması da eğitimin önüne kocaman bir sorun olarak çıkmaktadır. Okulların fiziki imkânlarının eksikliğini belirten öğretmenler de bulunmaktadır.

Onuncu olarak “Matematik öğretmenleri, matematik dersinin haftalık ders saati süresi, içeriği, müfredatı, ders kitapları, yardımcı ders kaynakları, sınavları, vb. kaynaklı ne tür sorunlarla karşılaşmaktadır?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 11 'da verilmiştir.

Çizelge 11. Matematik Öğretmenleri, Matematik Dersinin Haftalık Ders Saati Süresi, İçeriği, Müfredatı, Ders Kitapları, Yardımcı Ders Kaynakları, Sınavları, vb. Kaynaklı Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Karşılaşılan Sorunlar	f
1. MEB'in dağıttığı kitapların içerik olarak yetersizliği (LGS ile aynı düzeyde sorular içermemesi)	9
2. Ders saatinin yetersizliği	3
3. Müfredatın yoğun olması	2
4. Soruların zorluğunun öğrencileri dersten soğutması	2

Çizelge 11 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenleri, matematik dersinin haftalık ders saati süresi, içeriği, müfredatı, ders kitapları, yardımcı ders kaynakları, sınavları, vb. kaynaklı sorunlarla ilgili olarak “MEB'in dağıttığı kitapların içerik olarak yetersizliği”, “Ders saatinin yetersizliği”, “Müfredatın yoğunluğu” ve “Soruların zorluğunun öğrencileri dersten soğutması” sorunlarını belirttikleri görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları görüşlerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Ders kitaplarının yeterli olmadığını, LGS sınavındaki Matematik sorularının zorluğunun dersimize karşı olan nefreti artırdığını düşünüyorum.” (İMÖ 8)

“MEB'in bu sene ortaokul öğrencilerine ücretsiz olarak dağıttığı beceri temelli testler kitabı çok kaliteli soruları içermektedir. Bu tarz kitapların veya yaprak testlerin aynı şekilde dağıtılmasını öneririm.” (İMÖ 16)

“Ders kitaplarının daha işlevsel olmasını istiyorum. Okulda ders işleyeceğimiz yerler, açık uçlu sorular ve öğrencilerin kendi çözeceği bölümlerden oluşmalıdır.” (İMÖ 17)

“Ders kitaplarında eksiklikler mevcut, konuları pekiştirme amaçlı soru sayıları yeterli düzeyde değil.” (İMÖ 4)

İlköğretim matematik öğretmenleri, matematik dersinin haftalık ders saati süresi, içeriği, müfredatı, ders kitapları, yardımcı ders kaynakları, sınavları, vb. kaynaklı sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenleri ders kitaplarının yetersizliğini, LGS düzeyine uygun olmadığını, ders saatinin yetersiz olduğunu ve çok yoğun bir müfredatın yetiştirilmeye çalışıldığını belirtmiştir.

4.2. İlköğretim Matematik Öğretmenlerinin Karşılaştıkları Sorunların Çözümüne İlişkin Bulgular ve Yorum

İlköğretim matematik öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinin çözüm önerilerini belirlemek amacıyla çalışma grubunda yer alan ilköğretim matematik öğretmenlerine yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla 10 soru yöneltilmiştir.

İlköğretim matematik öğretmenlerin yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla sorulan sorulara verdikleri yanıtlar içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir.

Katılımcılara ilk olarak “Matematik öğretmenlerinin, öğretmen olarak yetişme sürecinde (mezun oldukları yükseköğretim kurumunda) aldıkları öğretimin nitelik ve niceliğinden kaynaklı sorunlara çözüm olarak nelerin yapılmasını önerirsiniz?” sorusu yöneltilmiştir.

Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 12’de verilmiştir.

Çizelge 12. Matematik Öğretmenlerinin, Öğretmen Olarak Yetişme Sürecinde (Mezun Oldukları Yükseköğretim Kurumunda) Aldıkları Öğretimin Nitelik ve Niceliğinden Kaynaklı Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri

Çözüm Önerileri	f
1. Okul deneyimi dersinin yükseköğretimde yıllara yayılarak uygulanması	6
2. Yükseköğretimde öğrenciler sahada daha aktif olabilir	3
3. Yaparak ve yaşayarak öğrenme kapsamında matematik atölyeleri açılabilir	2
4. İdeal okula göre değil, gerçekte karşılaşılan okula göre eğitim verilebilir	1
5. Üst düzey düşünme becerisi dersi olmalı	1

Çizelge 12 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin öğretmen olarak yetişme sürecinde (mezun oldukları yükseköğretim kurumunda) aldıkları öğretimin nitelik ve niceliğinden kaynaklı sorunlarla ilgili olarak çözüm önerileri “Okul deneyimi dersinin yükseköğretimde yıllara yayılarak uygulanması”, “Yükseköğretimde öğrenciler sahada daha aktif olabilir” ile “Yaparak ve yaşayarak öğrenme kapsamında matematik atölyeleri açılabilir” önerilerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları çözüm önerilerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Özellikle öğretmenliğin ilk yıllarında ihtiyaç duyulan en önemli şey deneyim ve tecrübe eksikliği. Bu sebeple okul deneyimi dersinin daha ciddi bir işbirliği ve yıllara yayılmış bir şekilde uygulanmasını öneririm.” (İMÖ 1)

“Öğretmenlerin üniversitede gördüğü derslerin çok teorik olduğunu düşünüyorum. Teorem ispat şeklinde yetişen bir öğretmen sahaya indiğinde maalesef hiçbir pratiği olmuyor ve mesleği mesleğin içinde yıllar içinde öğreniyor. Bu da muazzam bir zaman kaybı ve emek israfına sebep oluyor. Görülen teorik derslerin uygulaması arttırılmalı öğretmenlere eğitim üniversite sıralarının yanında hocalarıyla beraber

sahada da yaparak yaşatarak tecrübe ettirilerek verilmeli bence.” (İMÖ 10)

“Aldıkları eğitim, MEB okullarında anlatılan dersle içerik olarak yakından uzaktan alakalı değildir. İdeal okul düşünülerek değil, gerçekte karşılaşma olasılığı olan sınıflarda düşünülerek eğitim verilmelidir.” (İMÖ 5)

“Okulda öğretilenlerle Üniversitede alınan eğitimler arasında uçurum mevcut yükseköğretimdeki dersler daha sahaya uygun olmalı” (İMÖ 7)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin yetişme sürecinde karşılaşılan sorunların çözüm önerilerine ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinin görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde okul deneyimini artıracak derslerin yükseköğretim de yıllara yayılarak yapılması, uygulamalı derslerin artırılmasını gerekli kılmaktadır. Üniversitelerde öğrenciler ideal okula göre değil, karşılaştırılması muhtemel okullara göre eğitilmeli görüşleri ileri sürülmektedir.

İkinci olarak “Matematik öğretmenlerinin, matematik öğretmenliğine atanma koşulları ve süreci kaynaklı karşılaştığı sorunlara yönelik çözüm olarak nelerin yapılmasını önerirsiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 13’de verilmiştir.

Çizelge 13. Matematik Öğretmenlerinin, Matematik Öğretmenliğine Atanma Koşulları ve Süreci Kaynaklı Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri

Çözüm Önerileri	f
1. Yükseköğretimdeki kontenjan sayısı düşürülebilir	5
2. MEB kadrosu artırılabilir	5
3. Üniversite ile özel sektör işbirliği yaparak mezunların işbaşı yapması sağlanabilir.	1
4. Yeni okullar açılabilir	1

Çizelge 13 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin atama koşulları ve süreci kaynaklı sorunlara yönelik çözüm önerileri ile ilgili olarak “Yükseköğretimdeki kontenjan sayısı düşürülebilir”, “MEB kadrosu artırılabilir” ile “Üniversite ile özel sektör işbirliği yaparak mezunların işbaşı yapması sağlanabilir.” çözümünün önerildiği görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinin bazıları çözüm önerilerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Atama sayılarının düşük olması ve mezun öğretmen sayısının fazla olması. Çözüm olarak da üniversite kontenjanları düşürülebilir. MEB kadro sayısında artışa gidebilir. Üniversiteler özel okul ve kurumlarla işbirliği yaparak mezunlarının özel sektörde işbaşı yapabilmesini sağlayabilir.” (İMÖ 1)

“Zor sınavlardan geçilmesine rağmen yeterli kadro açılmamaktadır. Ya kadrolar artırılmalı ya da üniversite kontenjanları azaltılmalıdır” (İMÖ 5)

“Maalesef atanma sayısı büyük bir problem; ihtiyaç kadar üniversite öğrencisi alınmalı ve atanma okulu bitirdikten sonra hemen olmalı.

Çünkü öğretmen olarak yetişen bir birey başka iş yapmak zorunda kalmamalı.” (İMÖ 10)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin atama koşulları ve sürecinde karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileri bir bütün olarak incelendiğinde yükseköğretim kontenjanlarının düşürülmesi ya da MEB kadrolarının artırılması gerektiği en keskin çözüm önerileri olarak ileri sürülebilir.

Üçüncü olarak “Matematik öğretmenlerinin maaş, ders ücreti, vb. özlük haklarından kaynaklı karşılaştığı sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 14’de verilmiştir.

Çizelge 14. Matematik Öğretmenlerinin Maaş, Ders Ücreti vb. Özlük Haklarından Kaynaklı Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri

Çözüm Önerileri	f
1. Maaş ve ek ders ücretlerinde iyileştirmeye gidilmeli.	8
2. Matematik öğretmenlerine ekstra ücret ödenmeli.	2
3. Özlük hakları iyileştirilmeli.	2

Çizelge 14 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin maaş, ders ücreti vb. özlük haklarından kaynaklı sorunlara yönelik olarak “Maaş ve ek ders ücretlerinde iyileştirmeye gidilmeli.”, “Matematik öğretmenlerine ekstra ücret ödenmeli” ve “Özlük hakları iyileştirilmeli” çözüm önerilerinin geliştirildiği görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları çözüm önerilerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Asgari ücretten hallice maaş alan bir öğretmen grubu var bu dönemde, kesinlikle maaşlar düzeltilmeli, zira aklında geçim derdi olan, belli bir standartta yaşayamayan bir insan için öğretmenlik hayatının birinci planında olmuyor.” (İMÖ 10)

“Matematik öğretmeni yeri geliyor teneffüste 1 bardak çay bile içemiyor. Çünkü öğrencilerin sorularını çözüyor. Bunun giderilmesi için yıpranma payı adında bir ekonomik destek sağlanabilir.” (İMÖ 16)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin maaş, ders ücreti vb. özlük haklarından kaynaklı sorunların çözümüne yönelik ilköğretim matematik öğretmenlerinin görüşleri incelendiğinde maaş ve ek ders ücretlerinin artırılmasının özlük haklarının iyileştirilmesinin bu sorunu çözmeye büyük katkı sağlayacağı ileri sürülebilir.

Dördüncü olarak “İlköğretim matematik öğretmenlerine, Bakanlık, İl ve İlçe MEM’in yönetim anlayışı ve yöneticilerin kişisel tutum ve davranışlarından kaynaklı sorunlara yönelik çözüm olarak nelerin yapılmasını önerirsiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 15’de verilmiştir.

Çizelge 15. İlköğretim Matematik Öğretmenlerinin Bakanlık, İl ve İlçe MEM'in Yönetim Anlayışı ve Yöneticilerin Kişisel Tutum ve Davranışlarından Kaynaklı Karşılaştığı Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri

Çözüm Önerileri	f
1. Daha sağlıklı iletişim kurulmalı ve sorunların çözümü için ortak hareket edilmelidir.	2
2. Hakkaniyetli ve liyakatli kişiler göreve getirilmelidir.	1
3. Empati duygusu geliştirilmelidir.	1
4. Sınav sistemi çok boyutlu olabilir.	1

Çizelge 15 incelendiğinde İlköğretim matematik öğretmenlerinin, Bakanlık, İl ve İlçe MEM'in yönetim anlayışı ve yöneticilerin kişisel tutum ve davranışlarından kaynaklı karşılaştığı sorunlara yönelik çözüm önerilerinin “Daha sağlıklı iletişim kurulmalı ve sorunların çözümü için ortak hareket edilmelidir”, “Hakkaniyetli ve liyakatli kişiler göreve getirilmelidir.” ile “Empati duygusu geliştirilmelidir” önerileri olduğu görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinden ikisi çözüm önerilerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Herkes matematik öğretmenlerinin elinde sihirli değnek varmış gibi davranmalarını bekliyor. Sistemin ve öğrencilerin başarısızlığı öğretmenlere yükleniyor.” (İMÖ 4)

“Öğretmen akademik alan ağırlıklı bir idare ile çalışıyorsa hep deneme sonuçlarının yüksek olması, lise giriş sınavında derece elde etmek gibi amaçları olur. Bu da matematiğin oyunlarla öğretilmesini 2. plana iter. Çözüm olarak sınav sisteminin çok boyutlu olmasını söyleyebilirim.” (İMÖ 16)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin, Bakanlık, İl ve İlçe MEM'in yönetim anlayışı ve yöneticilerin kişisel tutum ve davranışlarından kaynaklı karşılaştığı sorunların çözümüne yönelik cevapları incelendiğinde sorunların çözüm yolunun daha sağlıklı bir iletişim ve ortak hareket etmekten geçtiğinin belirtildiği görülmüştür. Bunu sağlamanın en kestirme yolu ise liyakatli kişilerin göreve getirilmesiyle sağlanır. Empati duygusu olan hakkaniyetli kişilerin görevlere gelmesinin sorunları çözebileceği ileri sürülebilir.

Beşinci olarak “Matematik öğretmenlerinin, aynı branştaki öğretmenlerden kaynaklı karşılaştığı sorunlara yönelik çözüm olarak nelerin yapılmasını önerirsiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı sınıf öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 16’de verilmiştir.

Çizelge 16. Matematik Öğretmenlerinin Aynı Branştaki Öğretmenlerden Kaynaklı Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri

Çözüm Önerileri	f
1. Rekabetçi tutumlar bırakılıp ortak çalışmalarla daha başarılı olunabilir.	2
2. Herkesin başarılı olabileceği kabullenilmeli	1
3. Başarı açısından dengeli sınıflar oluşturulabilir	1

Çizelge 16 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin aynı branştaki öğretmenlerden kaynaklı sorunlara yönelik çözüm önerilerinin “Rekabetçi tutumlar bırakılıp ortak çalışmalarla daha başarılı olunabilir”, “Herkesin başarılı

olabileceği kabullenilmeli” ve ‘Başarı açısından dengeli sınıflar oluşturulabilir” biçiminde belirtildiği görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinden üçü aynı branştaki öğretmenlerden kaynaklı sorunlara ilişkin çözüm önerilerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Ders saati ve sınıf paylaşımında sorunlar yaşamaktayız. Ayrıca DYK’ya girmek isteyen birden fazla zümre öğretmeni olduğu zaman da huzursuzluk yaşanmaktadır.” (İMÖ1)

“Sorun olduğunu düşünmüyorum özel bir sıkıntıları yoksa eğer.” (İMÖ5)

“En iyi öğretmen benim. En iyi ben öğretim. Gibi rekabetçi tutumlar. Öğrenci merkezli düşünüp mütevazı olup ortak çalışmalarla çok daha başarılı olunabilir.” (İMÖ9)

Matematik öğretmenlerinin aynı branştaki öğretmenlerden kaynaklı sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinin çözüm önerileri rekabetçi tutumun bırakılıp ortak çalışmaların başarıyı getireceği yönündedir. Bunun yanı sıra herkesin başarılı olabileceği kabullenilmeli, okullarda adaletsizlik olmaması için dengeli sınıflar oluşturulması gerektiği ileri sürülebilir.

Altıncı olarak “Matematik öğretmenlerinin, diğer branştaki öğretmenlerden kaynaklı karşılaştığı sorunlara yönelik çözüm olarak nelerin yapılmasını önerirsiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı sınıf öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 17’de verilmiştir.

Çizelge 17. Matematik Öğretmenlerinin Diğer Branşlardaki Öğretmenlerden Kaynaklı Yaşadığı Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri

Çözüm Önerileri	f
1. Derslerin kıyaslanmasından vazgeçilebilir	3
2. ŞÖK toplantısında dersin zorluğu ve kıyas yapılmaması konuşulabilir.	2
3. Seçmeli derslerde öğrenci ihtiyaç ve istekleri dikkate alınabilir.	1
4. Matematik dersi, ders ile alakalı olabilecek şekilde her dersin içerisine birazcık serpiştirilebilir.	1

Çizelge 17 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerin diğer branşlardan kaynaklı yaşadığı sorunlara yönelik çözüm önerilerinin “Derslerin kıyaslanmasından vazgeçilebilir”, “ŞÖK toplantısında dersin zorluğu ve kıyas yapılmaması konuşulabilir”, “Seçmeli derslerde öğrenci ihtiyaç ve istekleri dikkate alınabilir” ve “Matematik dersi, ders ile alakalı olabilecek şekilde her dersin içerisine birazcık serpiştirilebilir” biçiminde oluşturulduğu görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinin diğer branşlardaki öğretmenlerden kaynaklı sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları çözüm önerilerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Toplumda matematik yapan zekidir düşüncesinden dolayı matematik öğretmenlerinin üstünde sosyal baskı var. Dolayısıyla diğer öğretmenler de bu durumdan etkileniyor.” (İMÖ9)

“Seçmeli derslerin seçimi konusunda çatışma yaşanmaktadır. Bu durumun çözümüne yönelik de öğrencilerin ihtiyaç ve isteklerinin öncelikle dikkate alınması gerekmektedir.” (İMÖ1)

“Diğer derslerle kıyaslandığında matematik, zor bir derstir. Aynı kefeye konursa hata olur. Bunun için önerim bunu sene başı ŞÖK toplantısında söylemek olabilir.” (İMÖ16)

“Diğer branş öğretmenlerinin sınav netlerini matematikle kıyaslamaları benim için büyük bir sorun. Her dersin kendi içinde kıyaslanması gerektiğini anlamalıdır.” (İMÖ17)

Matematik öğretmenlerinin farklı branşlardaki öğretmenlerden kaynaklı sorunlara ilişkin ilköğretim matematik öğretmenlerinin çözüm önerileri ders kıyaslamasından vazgeçilmesi, diğer branş öğretmenlerinin dersin zorluğunu kabul etmesi, gerekli saygıyı göstermesi şeklindedir. Seçmeli dersler konusunda öğrenci istek ve ihtiyaçlarını göz önüne almak da bu sorunların çözümü olarak ileri sürülebilir.

Yedinci olarak “Matematik öğretmenlerinin, öğrencilerden kaynaklı karşılaştıkları sorunların çözümüne yönelik olarak nelerin yapılmasını önerirsiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 18’de verilmiştir.

Çizelge 18. İlköğretim Matematik Öğretmenlerinin Öğrencilerden Kaynaklı Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri

Çözüm Önerileri	f
1. Matematik dersine karşı önyargılar kırılabilir	2
2. Ön öğrenme eksikliği giderilebilir.	1
3. Matematik dersi için yeteri kadar zaman ayrılması önerilebilir.	1
4. Matematik oyunlarla, hikâyelerle ve interaktif çalışmalarla öğrenciye sevdirebilir.	1

Çizelge 18 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin öğrencilerden kaynaklı yaşadıkları sorunlara yönelik çözüm önerileri “Matematik dersine karşı önyargılar kırılabilir”, “Ön öğrenme eksikliği giderilebilir”, “Matematik dersi için yeteri kadar zaman ayrılması önerilebilir”, “Matematik oyunlarla, hikâyelerle ve interaktif çalışmalarla öğrenciye sevdirebilir” biçiminde oluştuğu görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları, öğrencilerden kaynaklı sorunlara ilişkin çözüm önerilerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“En önemli sorun matematik dersine karşı öğrencilerin ön yargılı olmalarıdır. Bunu aşmak için oyunlarla, hikâyelerle, interaktif çalışmalarla vb. öğrenciye matematiği sevdirmektir. Ama her öğrenci matematiği sevmek zorunda değildir, bu da unutulmamalıdır.” (İMÖ16)

“Öğrencilerin ben matematik yapamam ön yargısı bu işin en büyük zorluğunu oluşturuyor. Öğrencilerin matematik dersine karşı gerekli ön koşul öğrenmeler ile gelmemesi de önemli. Öğrencilerden motivasyon ve matematik dersine olan ilgi eksikliği. Ayrıca öğrencilerin matematik dersine yeteri kadar zaman ayırmamasını söyleyebiliriz.” (İMÖ1)

“Eklemeli bir ders olması sebebiyle, eksik öğrenmeler yeni konuların anlaşılmasını zorlaştırmaktadır. En büyük sorun isteksiz ve derse karşı önyargılı öğrencilerdir.” (İMÖ5)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin öğrenciden kaynaklı yaşadıkları sorunların çözümüne ilişkin matematik öğretmenlerinin çözüm önerileri ön öğrenme eksiklerinin giderilmesi ve derse karşı olan önyargıların kırılması şeklindedir. Bunun yanı sıra derse gerekli ilginin gösterilmesi ve vakit ayrılması gerektiği ileri sürülebilir.

Sekizinci olarak “Matematik öğretmenlerinin, velilerden kaynaklı yaşadıkları sorunlara yönelik çözüm olarak nelerin yapılmasını önerirsiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 19 'de verilmiştir.

Çizelge 19. Matematik Öğretmenlerinin Velilerden Kaynaklı Yaşadıkları Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri

Çözüm Önerileri	f
1. Öğretmen-veli işbirliği yapılmalı.	5
2. Anlamakta sorun yaşayan öğrencilere ekstra eğitim desteği sağlanmalı.	2
3. Veliler öğrencileri ile daha ilgili olabilir.	2
4. Öğrencilere yeterli kaynak ve doküman temini yapılmalıdır.	1

Çizelge 19 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin velilerden kaynaklı sorunlara yönelik çözüm önerilerinin “Öğretmen-veli işbirliği yapılmalı”, “Anlamakta sorun yaşayan öğrencilere ekstra eğitim desteği sağlanmalı”, “Veliler öğrencileri ile daha ilgili olabilir” ve “Öğrencilere yeterli kaynak ve doküman temini yapılmalıdır” biçiminde sıralandığı görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinden bazıları çözüm önerilerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Velilerin öğrencilere yeterli kaynak ve doküman temininde bulunmaması. Velilerin büyük bir kısmının da matematiği bilmemesi, sevmemesi ya da ilgisiz olması. Öğretmen ile işbirliği yapmayı sorumluluk almaktan kaçmaya çalışması. Bu eksiklerin çözümü de bu tür olumsuz davranışları ortadan kaldırma çalışması ile yapılabilir.” (İMÖ1)

“Matematik yapamazsa her şeyin sonuymuş gibi bir düşünceye sahip olunmasını doğru bulmuyorum.” (İMÖ8)

“Her çocuğun çok zeki olduğu bu yüzden matematiği çok iyi yapması gerektiğini düşünmeleri. Hâlbuki matematikte başarı istikrar ve çalışma ile olur.” (İMÖ9)

“Veli eğitimin bir parçası olmadıkça öğretmen daha fazla sorumluluk alıyor. Eğitimde aktif olmalıdır.” (İMÖ12)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin velilerden kaynaklı yaşadıkları sorunların çözümüne yönelik ilköğretim matematik öğretmenlerinin çözüm önerileri velinin öğretmenlerle iş birliği yapmaları ve ortak hareket etmeleri yönündedir. Velilerin

öğrencilerine karşı daha ilgili olmaları ve gerektiği takdirde doküman eksikliğini gidermeleri beklenmektedir.

Dokuzuncu olarak “Matematik öğretmenlerinin okulların / sınıfların fiziksel koşullarından, eğitim öğretim materyallerinden, teknolojik olanaklarından ve eğitsel, sosyal, kültürel, vb. etkinliklerinden kaynaklı karşılaştığı sorunlara yönelik çözüm olarak nelerin yapılmasını önerirsiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı ilköğretim matematik öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 20 'da verilmiştir.

Çizelge 20. İlköğretim Matematik Öğretmenleri Okulların / Sınıfların Fiziksel Koşullarından, Eğitim Öğretim Materyallerinden, Teknolojik Olanaklarından ve Eğitsel, Sosyal, Kültürel, vb. Etkinliklerinden Kaynaklı Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri

Çözüm Önerileri	f
1. Matematik sınıfı açılabilir.	4
2. Sınıfların mevcutları azaltılabilir.	3
4. Okulun fiziksel koşulları iyileştirilebilir.	1

Çizelge 20 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenlerinin sınıfların fiziksel koşullarından, eğitim öğretim materyallerinden, teknolojik olanaklardan ve eğitsel, sosyal, kültürel, vb. etkinliklerden kaynaklı yaşadığı sorunlara yönelik olarak çözüm önerilerini “Matematik sınıfı açılabilir”, “Sınıfların mevcutları azaltılabilir” ve “Okulun fiziksel koşulları iyileştirilebilir” şekilde belirttikleri görülmektedir.

“Teknolojik olarak sıkıntı yaşanmamakla birlikte yazı tahtasının bir bölümünün kareli olması ders anlatımında büyük kolaylık sağlar diye düşünüyorum. Ayrıca her okulda matematik sınıfı ve materyalleri olması gerekmektedir.” (İMÖ4)

“Okulların fiziki imkanları çok yetersiz. Öğretmenin kişisel çabası sonucu eğitsel sosyal aktiviteler yapmaya çalışıyoruz. Okullar maddi manevi desteklenmeli.” (İMÖ9)

“Okullarda maalesef matematik ile alakalı materyal eksikliği, özel bir alan eksikliği çok fazla; bunu aşmak için her okulda bir tane matematik sınıfı olmalı bence.” (İMÖ10)

“Mutlaka sınıflarda akıllı tahta veya benzeri bir öğretim materyali bulunmalıdır. Hem öğretimin kalıcılığı açısından hem de interaktif çalışmalar için çok etkilidir.” (İMÖ16)

İlköğretim matematik öğretmenlerinin okullarının / sınıfların fiziksel koşullarından, eğitim öğretim materyallerinden, teknolojik olanaklarından ve eğitsel, sosyal, kültürel, vb. etkinliklerinden kaynaklı yaşadığı sorunların çözümüne yönelik ilköğretim matematik öğretmenlerinin görüşleri sınıf mevcutlarının azaltılması, matematik sınıfı açılarak okulların fiziki imkanlarının iyileştirilmesi yönündedir.

Onuncu ve son olarak “Matematik öğretmenlerinin, matematik dersinin haftalık ders saati süresi, içeriği, müfredatı, ders kitapları, yardımcı ders kaynakları, sınavları, vb. kaynaklı karşılaştıkları sorunlarla ilgili çözüm olarak nelerin yapılmasını önerirsiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcı ilköğretim matematik

öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formundaki bu soruya verdikleri yanıtlar analiz edilmiş, ulaşılan sonuçlar Çizelge 21’de verilmiştir.

Çizelge 21. Matematik Dersinin Haftalık Ders Saati Süresi, İçeriği, Müfredatı, Ders Kitapları, Yardımcı Ders Kaynakları, Sınavları, vb. Kaynaklı Sorunların Çözümüne İlişkin Bulgular

Çözüm Önerileri	f
1. Öğrencilere ekstra yardımcı kaynaklar dağıtılabilir	4
2. Ders saati sayısı artırılabilir	2
3. Müfredat sadeleştirilebilir	2
4. Matematik LGS soruları kolaylaştırılabilir	2

Çizelge 21 incelendiğinde ilköğretim matematik öğretmenleri, matematik dersinin haftalık ders saati süresi, içeriği, müfredatı, ders kitapları, yardımcı ders kaynakları, sınavları, vb. kaynaklı sorunlara çözüm olarak “Öğrencilere ekstra yardımcı kaynaklar dağıtılabilir”, “Ders saati sayısı artırılabilir”, “Müfredat sadeleştirilebilir” ve “Matematik LGS soruları kolaylaştırılabilir” önerilerini ileri sürdükleri görülmektedir.

İlköğretim matematik öğretmenlerinden üçü çözüm önerilerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“7.-8. sınıflarda matematik dersinde, matematiği anlama dersi gelmeli, okuduğunu anlama gibi.” (İMÖ 3)

“MEB’in bu sene ortaokul öğrencilerine ücretsiz olarak dağıttığı beceri temelli testler kitabı çok kaliteli soruları içermektedir. Bu tarz kitapların veya yaprak testlerin aynı şekilde dağıtılmasını öneririm.” (İMÖ 16)

“Ders kitaplarının daha işlevsel olmasını istiyorum. Okulda ders işleyeceğimiz yerler, açık uçlu sorular ve öğrencilerin kendi çözeceği bölümlerden oluşmalıdır.” (İMÖ 17)

İlköğretim matematik öğretmenleri, matematik dersinin haftalık ders saati süresi, içeriği, müfredatı, ders kitapları, yardımcı ders kaynakları, sınavları, vb. kaynaklı sorunların çözüm önerilerine ilişkin ilköğretim matematik öğretmenleri müfredatın sadeleştirilip ders saatlerinin artırılmasını önermiştir. Bunun yanı sıra LGS sınavı matematik sorularının kolaylaştırılması da çözüm önerisi olarak ileri sürülmüştür.

4. Sonuçlar ve Değerlendirme

Bu araştırmanın temel amacı, ortaokullarda görev yapan ilköğretim matematik öğretmenlerinin matematik öğretimi sürecinde karşılaştığı sorunları, söz konusu öğretmenlerin görüşlerine göre belirlemek ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri geliştirmektir. Bu amaçla olgubilim deseninde nitel bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın verileri, 2022 yılı Nisan ayında Malatya ili Battalgazi ve Kale ilçelerinde görev yapan ve araştırmanın çalışma grubunu oluşturan 17 matematik öğretmeninden google form aracılığı ile elde edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve 10 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış formu kullanılmıştır. Veriler içerik analiz ile çözümlenmiş, öğretmenlerin görüşleri doğrudan alıntılar ile sunulmuştur.

Araştırmada elde edilen bulgular aşağıda öz olarak verilmiştir:

- Yükseköğretim uygulama dersleri yönünden yetersizdir.
- Yükseköğretim üst düzey bilişsel öğrenmeyi ihmal etmektedir.
- Yükseköğretim kontenjanları fazladır.
- MEB'in ilköğretim matematik öğretmeni alımı azdır.
- Öğretmen atamaları için yapılan sınav zordur.
- Atama sürecindeki mülakat sonuçları güvenilir değildir.
- Maaş ve ek ders ücreti yetersizdir.
- Öğretmen branşları arasında iş yükü dengesizliği vardır.
- Öğretmenlerin özlük hakları yetersizdir.
- Veliler çocuğun başarısızlığını kabullenmeyip sorumluluğu öğretmene yüklemektedir.
- Sınıflar kalabalıktır. Bu durumda eğitim-öğretimi zorlaştırmaktadır.
- Talim Terbiye Kurulu tarafından belirlenen haftalık ders saati yetersizdir.
- Veliler öğrencilere yeterli desteği sağlamamaktadırlar.
- İlköğretim matematik dersi müfredatı çok yoğunudur.

Öneriler

Araştırma sonucunda ulaşılan bulgulara dayalı olarak geliştirilen öneriler uygulamacılar ve araştırmacılar için öneriler olarak iki başlık altında düzenlenmiştir.

Uygulamacılar İçin Öneriler

- Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması dersleri yükseköğretimde yıllara yayılarak uygulanmalıdır. Yükseköğretimdeki öğrenmeler sahaya daha uygun olmalıdır. İdeal okula göre değil, gerçekte karşılaşılan okula göre eğitim verilmelidir.
- Yükseköğretimde ilköğretim matematik öğretmenliği kontenjan sayısı düşürülüp, MEB'in yapmış olduğu atamalarda ilköğretim matematik öğretmenliği kadro sayısı artırılmalıdır.
- Öğretmen maaşları artırılmalı, ek ders ücretlerinde iyileştirmeye gidilmelidir. Öğretmenlerin özlük hakları iyileştirilmelidir.
- Derslerin kıyaslanmasından vazgeçilip matematik dersinin zorluğu kabul edilmelidir.
- Seçmeli derslerde öğrencinin ihtiyaç ve istekleri dikkate alınmalıdır.
- Veliler, öğrencileri için yeterli kaynak ve doküman teminini yapmalı, öğrencileri ile daha ilgili olmalıdırlar. Öğrencinin öğrenme sürecinde velinin sorumluluk alması sağlanmalıdır.

- Okullar fiziksel olarak iyileştirilmeli, sınıf mevcutları azaltılmalıdır.
- İlköğretim matematik müfredatı sadeleştirilip, matematik ders saati artırılmalıdır.

Araştırmacılar İçin Öneriler

- İlköğretim matematik öğretmenlerinin yaşadıkları sorunlar ve çözüm önerileri araştırılabilir.
- Malatya ilinin Battalgazi ve Kale ilçelerinde yapılan bu çalışma diğer il ve ilçelerde yapılarak daha genel bir sonuca ulaşılabilir.
- İlköğretim matematik öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğrenci, yönetici, veli ve üst düzey yöneticiler gibi diğer paydaşlarında görüşleri incelenebilir ve değerlendirilebilir.

Kaynakça

- Altun, M. (2014). Matematik öğretimi (10. Baskı). Bursa: Alfa Aktüel.
- Baykul, Y. (1999). İlköğretimde etkili öğretme ve öğrenme el kitabı, ilköğretimde matematik öğretimi (Modül 6). Ankara: Milli Eğitim Yayınları.
- Baykul, Y. (2011). İlköğretimde matematik öğretimi (10. Baskı). Ankara: PegemAkademi.
- Konan, N. (2013). Educational supervisors' locus of control, Eurasian Journal of Educational Research, 51, 45-64.
- Konan, N., Bozanoğlu, B. ve Çetin, R.B. (2019). Millî Eğitim Bakanlığı teftiş politikalarına ilişkin okul yöneticileri ve öğretmen görüşleri. Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi, 7(4), 1449-1474. doi: 10.14689/issn.2148-624.1.7c.4s.7m
- Konan, N. ve Oğuz, V. (2016). Pedagojik formasyon öğrencilerinin öğretmenlik özyeterlik inancı ile yaşam yönelimi algısı arasındaki ilişki, E. Babaoğlu, E. Kırıl, ve A. Çilek (Ed.) Eğitime Dönüş, (ss. 275-283), Ankara: EYUDER.
- Konan, N., Yılmaz, S. ve Bozanoğlu, B. (2017). Okul müdür yardımcısı görevlendirilmesine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 23(1), 105-134. doi: 10.14527/kuey.2017.004
- Umay, A. (1996). Matematik eğitimi ve ölçülmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 12, 145-149.

© Copyright of Journal of Current Researches on Social Science is the property of Strategic Research Academy and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.